

РАХУНКОВА ПАЛАТА

вул. М. Коцюбинського, 7, м. Київ, 01601, тел. (044) 234-95-65, 234-10-41, факс (044) 226-33-82
E-mail: rp@ac-rada.gov.ua

19.04.2016 № 16-УД1

На № _____ від _____

Прем'єр-міністру України
Гройсману В.Б.

Щодо результатів аудиту

Шановний Володимире Борисовичу!

На засіданні Рахункової палати розглянуто та затверджено Звіт про результати аудиту ефективності виконання повноважень територіальними органами Державної фіскальної служби у Дніпропетровській та Запорізькій областях за дотриманням суб'єктами господарювання, які здійснюють зовнішньоекономічну діяльність, законодавства України з питань державної митної справи.

Відповідно до статті 39 Закону України "Про Рахункову палату" надсилаємо відомості у формі рішення Рахункової палати, прийнятого за результатами розгляду зазначеного Звіту, для вжиття заходів згідно з наданими пропозиціями.

Про результати розгляду просимо поінформувати відповідно до Закону України "Про Рахункову палату".

Додаток: на 5 арк.

З повагою

Голова

Р.М. Магута

РАХУНКОВА ПАЛАТА

РІШЕННЯ

від 22 березня 2016 року № 5-7

м. Київ

Про результати аудиту ефективності виконання повноважень територіальними органами Державної фіскальної служби у Дніпропетровській та Запорізькій областях за дотриманням суб'єктами господарювання, які здійснюють зовнішньоекономічну діяльність, законодавства України з питань державної митної справи

Відповідно до статті 98 Конституції України, статей 7, 25, 26, 35 і 36 Закону України "Про Рахункову палату" розглянуто Звіт про результати аудиту ефективності виконання повноважень територіальними органами Державної фіскальної служби у Дніпропетровській та Запорізькій областях за дотриманням суб'єктами господарювання, які здійснюють зовнішньоекономічну діяльність, законодавства України з питань державної митної справи. За результатами розгляду Рахункова палата

ВСТАНОВИЛА:

1. Головними управліннями ДФС (Міндоходів) у Дніпропетровській та Запорізькій областях за відсутності дієвого контролю з боку ДФС (Міндоходів) України упродовж 2014-2015 років не забезпечено належного виконання повноважень із контролю за дотриманням суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності законодавства України з питань державної митної справи в частині своєчасності, достовірності, повноти нарахування та надходження до державного бюджету митних платежів. Зокрема, ~~поза увагою підрозділів митного аудиту ГУ ДФС (Міндоходів)~~ обох областей залишилося питання правильності сплати митних платежів із зовнішньоекономічних оборотів платників податків у 2014 році в обсязі 176,3 млрд грн (у Дніпропетровській області – 141,7 млрд грн, у Запорізькій області – 34,6 млрд грн), у 2015 році – 241,4 млрд грн (у Дніпропетровській області – 191,7 млрд грн, у Запорізькій – 49,7 млрд гривень).

Так, у дослідженому періоді підрозділи митного аудиту функціонували лише в ГУ ДФС (Міндоходів) із делегуванням їм контрольних функцій із дотримання законодавства України з питань державної митної справи великими

платниками податків, що зареєстровані в СДП. При цьому суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності залежно від специфіки їх діяльності та обсягів їх річного доходу обліковувались як у СДП, так і в ДП.

Виконання цих функцій ускладнювалось відсутністю порядку взаємодії між ГУ ДФС (Міндоходів) і СДП на етапі організації та проведення документальних виїзних перевірок. Як наслідок, контрольно-перевірочними заходами була охоплена лише десята частина імпорتنих операцій у кожній із областей, з-під митного аудиту виведено зовнішньоекономічні обороти великих платників податків Дніпропетровської області – 258,6 млрд грн, Запорізької області – 72,2 млрд гривень.

Крім того, незважаючи на делегування управлінням доходів і зборів з фізичних осіб ГУ ДФС (Міндоходів) обох областей повноважень щодо здійснення митного контролю, запроваджені типові структури ГУ ДФС (Міндоходів) не передбачали наявності у їх складі підрозділів митного аудиту, через що залишилися неконтрольованими обсяги зовнішньоекономічної діяльності фізичних осіб, річне значення яких у кожній області за 2015 рік становило понад 300,0 млн гривень.

2. Протягом досліджуваного періоду нормативно-правове забезпечення контролю за дотриманням суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності законодавства України з питань державної митної справи формувалося в умовах удосконалення державної митної політики та було ~~недостатньо врегульованим.~~

Так, підрозділи митного аудиту ГУ ДФС (Міндоходів) обох областей виконували свої функції в умовах постійних реорганізацій, за недостатнього впорядкування відносин, пов'язаних зі створенням територіальних органів і виконанням ними делегованих повноважень. З метою правильного та однозначного застосування норм Податкового та Митного кодексів їх зміст у частині посилення на контролюючі органи – центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику, його територіальні органи, органи доходів і зборів – потребує відповідного правового врегулювання.

Також потрібно забезпечити правове впорядкування механізму унормування трудовитрат підрозділів митного аудиту ГУ ДФС на проведення документальних виїзних планових та позапланових перевірок і залучення до участі в них спеціалістів митниць ДФС.

3. ГУ ДФС (Міндоходів) у Дніпропетровській і Запорізькій областях при **формуванні проектів планів-графіків** проведення документальних перевірок надавалась перевага наповненню державного бюджету податковими надходженнями. Як наслідок, не застосовувалися критерії «*відбору платників податків - учасників ЗЕД*», визначені системою управління ризиками.

При цьому інспекціями перевірено менше 1,0 відс. у Дніпропетровській області та 6,0 відс. у Запорізькій області від запропонованої ДФС (Міндоходів) кількості платників податків, що мали ознаки високоризикового митного аудиту. Крім того, у II і III кварталах 2014 року, у III кварталі 2015 року

інспекціями ГУ ДФС (Міндоходів) у Дніпропетровській області не включено до плану-графіка жодного із запропонованих ДФС (Міндоходів) платників податків зазначеної категорії.

У зв'язку з цим питома вага нарахувань за результатами документальних виїзних планових перевірок у загальній сумі додатково нарахованих митних платежів у 2015 році порівняно з попереднім роком зменшилась у Дніпропетровській області більш як удвічі (з 14,0 до 6,0 відс.), у Запорізькій області – в п'ять разів (з 20,1 до 4,0 відсотка). Це свідчить про недостатню результативність планових перевірок через неповне застосування системи управління митними ризиками.

4. Підrozділами митного аудиту ГУ ДФС (Міндоходів) у Дніпропетровській та Запорізькій областях у дослідженому періоді проведено 53 і 39 документальних виїзних перевірок відповідно, у середньому 90,0 відс. яких були результативними. При цьому відбулось зменшення відсотка узгоджених за їх результатами донарахованих грошових зобов'язань на 11,2 відс. і 1,7 відс. відповідно, що свідчить про зниження рівня ефективності проведеної контрольно-перевірочної роботи та незабезпечення в повному обсязі надходжень до державного бюджету митних платежів.

4.1. Через застосовування відділами митного аудиту ГУ ДФС (Міндоходів) обох областей, різних підходів до заповнення додатків № 19 і № 20 до Звіту «Аудит-1», які висвітлювали їх діяльність, є випадки ~~необ'єктивного відображення результатів роботи цих підрозділів.~~

Спеціалісти ГУ ДФС (Міндоходів) у Запорізькій області у звітності не вказували інформацію про безрезультативні контрольно-перевірочні заходи. Крім того, встановлені випадки включення до показників роботи відділів митного аудиту ГУ ДФС (Міндоходів) обох областей результатів перевірок, проведених ними у минулих роках, і досягнень митних органів, що призвело до завищення показника *«донараховано всього узгоджених та неузгоджених грошових зобов'язань»* у Дніпропетровській області на 144,1 тис. грн, у Запорізькій області – на 289,1 тис. гривень.

Також мали місце факти викривлення звітності ГУ ДФС (Міндоходів) у Запорізькій області в 2015 році через включення до неї негрошових зобов'язань (пені) на суму майже 2,5 млн гривень.

4.2. Спеціалісти підрозділів митного аудиту ГУ ДФС (Міндоходів) в обох областях не могли забезпечити застосування всебічних підходів при здійсненні митного контролю через незначну їх чисельність, а також неукомплектованість, недостатній рівень фахового досвіду з питань державної митної справи, що знижувало якість і результативність проведених документальних перевірок.

Як наслідок, більш як 60,0 відс. порушень, встановлених ГУ ДФС (Міндоходів) в обох областях за підсумками документальних виїзних планових перевірок, становлять донарахування за результатами виявлення *«заниження митної вартості»*. Митна вартість визначалася неправильно, оскільки до її складу включалися транспортні витрати, при цьому встановлення такого порушення не потребує спеціального досвіду у сфері державної митної справи.

4.3. ГУ ДФС (Міндоходів) у Дніпропетровській і Запорізькій областях в досліджуваному періоді не запровадили відповідного аналізу обліку трудовитрат на проведення документальних виїзних перевірок, що знизило ефективність діяльності підрозділів митного аудиту та призвело до витрачання на проведення виїзних контрольно-перевірочних заходів у середньому відповідно 40,0 відс. і 47,0 відс. фонду робочого часу.

За результатами обговорення та на підставі вищевикладеного Рахункова палата

В И Р І Ш И Л А:

1. Звіт про результати аудиту ефективності виконання повноважень територіальними органами Державної фіскальної служби у Дніпропетровській та Запорізькій областях за дотриманням суб'єктами господарювання, які здійснюють зовнішньоекономічну діяльність, законодавства України з питань державної митної справи затвердити.

2. Поінформувати Верховну Раду України про результати аудиту ефективності виконання повноважень територіальними органами Державної фіскальної служби у Дніпропетровській та Запорізькій областях за дотриманням суб'єктами господарювання, які здійснюють зовнішньоекономічну діяльність, законодавства України з питань державної митної справи.

3. Відомості у формі рішення Рахункової надати про результати аудиту ефективності виконання повноважень територіальними органами Державної фіскальної служби у Дніпропетровській та Запорізькій областях за дотриманням суб'єктами господарювання, які здійснюють зовнішньоекономічну діяльність, законодавства України з питань державної митної справи надіслати Кабінету Міністрів України та рекомендувати підготувати та надати Верховній Раді України пропозиції щодо внесення змін до Податкового кодексу України в частині врегулювання правового статусу ДФС та її територіальних органів як органів доходів і зборів.

4. Рішення Рахункової палати надіслати Міністерству фінансів України та рекомендувати доручити Державній фіскальній службі України:

- розробити методичні рекомендації для взаємодії ГУ ДФС та СДПІ з питань митного контролю та планування документальних виїзних перевірок;
- врегулювати механізм унормування трудовитрат підрозділів митного аудиту ГУ ДФС на проведення документальних виїзних планових перевірок із дотримання законодавства України з питань державної митної справи платниками податків та залучення до участі в них спеціалістів митниць ДФС.

5. Рішення Рахункової палати та Звіт про результати аудиту ефективності виконання повноважень територіальними органами Державної фіскальної служби у Дніпропетровській та Запорізькій областях за дотриманням суб'єктами господарювання, які здійснюють зовнішньоекономічну діяльність, законодавства України з питань державної митної справи надіслати Державній фіскальній службі України та рекомендувати:

– вжити заходів щодо усунення недоліків і порушень, встановлених під час аудиту;

– поліпшити роботу із застосування системи управління митними ризиками при плануванні контрольно-перевірочної роботи;

– з метою удосконалення співпраці при здійсненні контролю за законністю проведення митних операцій забезпечити взаємодію територіальних органів ДФС із СДП.

6. Оприлюднити рішення і Звіт на офіційному веб-сайті Рахункової палати.

7. Контроль за виконанням цього рішення покласти на члена Рахункової палати Невідомого В.І.

Голова Рахункової палати

Р.М. Магута